

Szerkesztési iroda:

Nagybeeskerek,
Zápolya-utca 1-ső szám,
hová a lap szellemi részét illető
minden közlemény intézendő.

Kiadóhivatal:

Pleitz Fer. Pál könyvnyomdája
Nagybeeskerek, Zápolya-utca 1.
hová a hirdetések, az előfizeté-
sek és a lap szétküldésére vo-
natkozó felszólalások intézendők.

Telefon 21. szám.

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.

Főszerkesztő: Dr. Brájjer Lajos.

Nagybeeskerek, 1908.

XXXVII. évfolyam 180. szám.

Előfizetési árak:

Egész évre — — — — 24 kor.
Félévre — — — — 12 .
Negyedévre — — — — 6 .
Egy hónapra — — — — 2 .
— Egyes szám ára 8 fill. —

Hirdetések

a kiadóhivatalban fogadtatnak el.
Azonkívül az összes hirdetési
irodákbán.

Megjelenik

vasár- és ünnepnapok kivételével
mindennap délután 5 órakor.

Péntek, aug. 7.

Rabmunka.

Nagybeeskerek, aug. 7.

(Dr. Cz. G.) Több lapban olvashatunk
ilyen hirdetést:

Izzadság ellen
6 pár harisnya 35 krajcár.
FEGYHÁZKÖTÉSÜ
férfi és női harisnyák 6 pár 1 frt 30 kr.
Beszerezhetők N. N. kereskedő „Turul” cipőraktára
ekülönített osztályában.

Erre már mindenki joggal kíváncsi lehet, miképp adhat valaki, kereskedő vagy gyáros — mindegy — 6 krajcáron egy pár harisnyát, mit fizet ez a Turul-gyár annak az osztrák vagy cseh lánynak egy pár harisnyáért, amikor nyerni is akar rajta? Én értem, mert láttam a Szudeták messzire elnyult falvaiban azokat a szegény sziléziai és cseh embereket, kik potom áron dolgoznak korra reggeltől késő estig harisnyagyárak számára.

De nem ezekről szól a nóta.

Nyomban rá olvassuk a fegyház hirdetését, mely férfiak és nők számára való harisnyák párját 21 krajcáron vesztegeti. Az ujhelyi fogházban kosarakat, székeket, ládákat árulnak 3—10 forintjával, Illaván cipőt, csizmát, bakkancsot potom áron, mert hát rabmunka; készítője nem fizet kosztért, sőt fellázad, ha nincs piritós szalonna a káposztáján s minden vasárnap pörkölt vacsorára. Az eladott portékának árából az ügyészek lefogják a rab élelmezési költségét s a maradékot a rab ur számára teszik félre, hogy ha kiszabadul, legyen mivel kezdenie, miként mondani szokták, az új életet. Sőt, hogy a komikum teljes legyen — rabvédő-egyesületeket alkotnak, kabarékat s egyéb habarék-mulatságokat rendeznek a többszörös gyilkosok, tolvajok, zsványok istápolására, mintha bizony a társadalomnak nem vol-

nának segítségre szoruló szegényei, szegény munkásai, kik 11 krajcáros harisnyát kötnek, csak hogy ne lopjanak és csaljanak.

Hogy micsoda eredménnyel dolgoznak a hamis humanizmusnak avenszirozni óhajtó apostolai, élő bizonyág (persze most a kies Illaván nyaraló) Pestik rab ur öszinte vallomása, ki nyíltan mondotta a vádhatóságnak, csak szabaduljon ki, majd megfizet ő annak, ki a kakastollasok (t. i. csendőrök) kezébe szolgáltatta. Nekem meg azt mondta a fogházörök jelenlétében: „Eddig még nem öltem, jó katolikus vagyok — lássa itt az imádságos könyvem s a biblia. Háromszor olvastam át az egészet. De mihelyt kiszabadulok, első dolgom lesz leszámolni árulómmal.”

Tessék! Ime itt a rab erkölce és fel-fogása az élet kötelmeiről! Tíz év mulva szépen keres szabóságával, markába nyomnak kedves illavai távozása alkalmával néhány száz koronát, a rabvédő egyesület hölgyei és ügyészei talán diadalmenetben fogják kikísérni a vasúti állomásig, mely elviszi a zempléni Hotykára Pestik urat, hogy leszámolhasson árulójával.

És e kétes etikai észjárásu az, évenként nagyobbodó adónkon kitarított felebarátaink munkája csinál konkurenciát a jóra való, de becsületes kisiparosainknak és lopni, gyilkolni nem akaró kézimunkásoknak.

Ezzel is úgy állunk, mint az élelmezési szerek uszorájával. Meg kell szüntetni. Mert mihelyt a parlament megszavazza fizetésemelést hivatalnokainak, tanárainak, tisztjeinek, azonnal emelkedik a hus, kenyér, liszt, zsir, vaj ára mondjuk egy koronával, az iparos azonnal két koronával, a kereskedő 4 koronával, a házi ur 20—50 koronával számít többet.

Az nem ellenvetés, hogy hiszen nem

sok az a rabmunka, nem megy tönkre miatta a 250.000 kisiparos. Dehogy nem. Hacsak száz kisiparos megy miatta tönkre, száz becsületes polgárral szegényebb a haza, míg százezer Hoster és Pestikért nem kár, legfeljebb az ördög nyer velök.

Ezt a konkurenciát meg kellene tehát szüntetni. Ha már a tömlöcökből is csináltak nevelő és dologházakat, adják hát ajándékba az ott gyártott cikkeket p. o. árva és kórházaknak, falusi iskoláknak stb., de nem nyomják le az iparcikkek árát. Ki venne ma boltból, gyártól utazó kosarat, koffert, fonott székét stb., ha megrendelésre ötöd rész árán kaphatja meg a legközelebbi tömlöc fogházfelügyelőjétől?

Az egész vonalon beáll a drágaság, amikor az ország összes jövedelme egy fillérrel sem emelkedik. Az árak emelése tehát nem arányos a befolyt jövedelemmel és nem a szocialisták és sztrájkok csinálják a drágaságot, hanem az élelmi cikkek esztelen felrugtatása, mely magával vonja a munkabérek és fizetések emelését. E bolond circulus vitiosuson csak állami közbelépéssel lehet segíteni. Valamikor Apponyi emlegette a szociális csöppet, melylyel az állam gépezetét kenegetni kellene, ily szociális (nem szocialista) csépp a rabmunka és élelmiszerek uszorájának beszüntetése törvényhozás útján, vagy legalább megyei és városi szabályrendeletekkel.

Lám, országszerte állitanak hatósági mézszárszékeket és a huszorosások engednek; a fővárosban föllázdattak a lakók a lakbéruszorások ellen s a hatósági közbelépés használt. A kereskedelmi és iparkamarák szintén foglalhatnak állást a rabmunka ellen s bizonyára lesz fogamatja föllépésüknek. A kormányzás titka ugyanis a tömegek, nem egyes társadalmi rétegek kielégítése.

A „TORONTÁL” tárcája.

A levél.

- Miféle levél ez?
- Melyik?
- Amelyet épp elrejtettél.
- Nem rejtettem el, csak eltettem.
- Miért nem olvastad el?
- Mert csak később fogom elolvasni.
- Hogy van az, hogy fel sem bontottad?
- Mert csak később fogom felbontani.
- Mikor egyedül léssz?
- Mikor egyedül leszek.
- A levél egy hölgytől jön?
- Én nem tudom.
- De én tudom. Parfümírozva van, a borítéka hosszukás, nagyon hosszukás és a cím szemtelenül nőies írással van írva. Efölött nem lehet vitatkozni.
- Nincs is szükség arra, hogy vitatkozzunk.
- Luigi, add ide a levelet.
- Eszembe sincs!
- Add ide, ha mondom, vagy jaj neked!
- Azt hiszed, hogy ha én kompromittáló leveleket várnék, nem tudnám meggátolni, hogy a te jelenlétben adják át? És, Istenem! melyik férfi lenne oly esztelen, hogy a felesége kíváncsiságát és féltékenységét felköltse?
- Oh! van sok olyan nő, aki csak akkor szeret valakibe, ha az valami veszéllyel jár. Különben azt tanácsolom neked, hogy hagyj már fel ezzel. Már meguntam.
- Mit untál meg?
- Körülbelül egy hónap óta rendkívül szeretetreméltó vagy velem szemben. Ez szöveget ütött a fejembe. Bizonyos! Csak azért vagy ismét jó férj, mert kedvesed van!
- Ostobaság!

— Ismerem a rendszeredet. Ugy teszel, mintha nagyon érzékeny lennél. Szinte követelő lettél. Ezt azelőtt nem tetted. Egy-egy tour de force; szükségét érzed annak, hogy fentartsd a hitemet. Ennek én egy cseppet sem örülök. Ellenkezőleg, kellemetlenül érint. Én imádlak. De mégis már nyolc éves házasságunk. Azért valj be mindent, hagyj őt el és én mindent megbocsájtok. Akarod?

Luigit meghatották az édes, sokatmondó szavak és így szólt:

— Hallgass reám. Igen, ezt a levelet egy nő írta, aki bizonyos értelemben a kedvesem volt. Megismertem az írását. De lehetetlenség, hogy ez a levél, melyet oly megdöbbenéssel küldtek nekem, ne tartalmazna keserű szemrehányásokat. Már több, mint egy hónapja, hogy nem voltam nála, már több, mint egy hónapja, hogy minden összeköttetést megszakítottam vele, már több, mint egy hónapja, hogy semmit sem akarok tudni felőle!... És most, ha érdekel, olvasd el!

Livia lázasan és mohón tépte fel a borítékot és mialatt a férj szívszorogva, ünnepélyes csendben várta, milyen hatása lesz a teljes leleplezésnek, a nő szemeivel szinte elnyelte a levelet, mely emigy szólt:

— Elhagytál, hogy visszatérj a feleségedhez. Ezt előre megmondtam neked vakmerő arcátlan-sággal, amiről azt hitted, hogy öszinteség. Ha az a nő, aki miatt egy férfi elhagyja a kedvesét, a saját felesége, akkor az árulás, melyet elkövet, borzasztóbb, mert az az enyhítő körülmény sem forog fenn, hogy szerelmes. Te nem szereted a feleségedet, az meg nem szeret téged. Ha te szeretnéd, akkor jobban ügyelnél reá, ha ő szeretne téged, nem menne háromszor hetenként, hétfőn, szerdán és szombaton 5 órakor délután a Via Principessa Margherita 65-ös

számu ház földszinti lakásába, ahol őt egy huszárhadnagy várja. Szervusz!

Norina.

E részletek pontos ismerete, amit Livia boszorkányságnak tartott, nagyon megijesztette őt; félt, hogy esetleg az egész dolog kitűződik. Sápadt arccal, vértelen ajkakkal, mintha kísértet markolta volna meg a mellét, tántorogva hőkent vissza, egy karszéke esett és a fejét hátra vetette. Azonban felébredt benne az önvédelem ösztöne és görcsösen fogta kezében a levelet. Luigi, aki magát bűnösebbnek tartotta, mint valaha, letérdelt előtte, csókolgatta, kedveskedett neki és kezével simogatta a homlokát, melyet hideg veríték borított.

— Livia, Livia, drága Liviám!... Te szegény!... Látod, látod!... Te akartad így!... Tehát nem is volt igaz, hogy te már előre sejtettél valamit!... Mert hisz akarsz a hatás nem lenne oly lesújtó... De esküszöm, hogy sohasem fogom vizsgáltni ezt a nőt! Kérlek, csillapodjál! Ne gyötörd magadat annyira! Nem vetted észre, hogy mindennek vége? Hisz az bizonyára világosan látható ebben a levélben... Nem, nem, ne szorítsd úgy össze a markodat! Nem akarom, hogy az a papíros megszenstelenítse a kezdet. Nem akarom! Nem akarom!...

Livia hebegve szól:

- Csak nem hiszed, hogy ezt a levelet most neked vissza fogom adni!
- És mi tévő leszesz vele?
- Ne kérdezz.
- Mit akarsz tenni, Livia?
- Ez a levél most az enyém!
- El akarsz hozzá menni?... Az arcába akarod dobni?... Tragédiát, katasztrófát, botrányt akarsz előidézni?... De vajjon miért? Miért? Nem engedem, hogy ilyen növel érintkezzél... Livia, Livia, az egekre kérlek!

HIREK.

Tájékoztató.

A gőzfürdő (telefon 118. szám) minden nap reggeli 6^{1/2} ó-tól kezdve délig az urak részére nyitva van; hölgyek részére minden kedden és pénteken déltől 3/45 óráig délután; ugyanazon napokon este 5-től 7-ig urak részére is. Vidéki hölgyek részére minden nap délből gőzfürdő. A kádfürdő reggeltől este 7-ig nyitva marad.

Augusztus 10. Közigazg. bizottság ülése.

— **A főispán balesete.** Mint sajnálattal értesülünk, Botka Béla főispánt tegnap kellemetlen baleset érte. A főispánt ugyanis megcsipette tegnap egy mérgesebb fajta légy a szeme fölött s a csipés annyira elmérgekedett, hogy orvost kellett hozzá hívni. A főispánt dr. Báthory Endre kórházi orvos és dr. Steiner Gyula vették kezelés alá, akiknek sikerült megakadályozni, hogy a csipés következtében támadt seb tovább ne mérgesedjék. Ma már a balesetnek semmi komoly következménye nem lehet.

— **Kinevezés.** A pénzügyminiszterium vezetésével megbízott m. kir. miniszterelnök Osztér János nagybecskereki lakost ideiglenes minőségű díjtalan pénzügyi számgyakornokká a nagybecskereki pénzügyigazgatóság mellé rendelt számvevőséghez kinevezte.

— **A közig. bizottság félévi jelentése.** Torontálmegye közigazgatási bizottságának kebeléből kiküldött ad hoc bizottság ma délelőtt Jankó Ágoston alispán elnöklésével ülést tartott, amelyen megállapította a közig. bizottság jelentését a folyó esztendő első feléről. A jelentést a közig. bizottság hétfői ülése elé terjesztik, mely azután a jelentést jóváhagyva felterjeszti a belügyminiszterhez.

— **Segédjegyző-választás Bégaszentgyörgyön.** Bégaszentgyörgyön szerdán töltötték be a két segédjegyzői állást. A választáson, melyen Löwieser Imre központi főszolgabíró elnökölt, első segédjegyzőnek Pretz Hugó eddigi második segédjegyzőt, második segédjegyzőnek pedig Beck Lipót választották meg.

— **Uj községi óvónő.** Bégaszentgyörgyön tegnapelőtt Zachariás Margitot, Zachariás József nyug. nagybecskereki városi tanácsnok leányát választották meg községi óvónőnek.

— **A nagybecskereki szlőjd-tanfolyamról.** Guttenberg Pál, a kézimunkára nevelő országos egyesület igazgatója holnap Budapestről Nagybecskerekre érkezik, hogy megtekintse az itteni szlőjd-tanfolyamot. Guttenberg holnap egyúttal előadást is tart a hallgatóknak a szlőjd-munka történetéről.

— **Uj iskolagondnokok.** A vármegye főispánja a deszki állami elemi iskolához gondnokoknak Lakatos István földbírtokost és Csiki András hitközségi elnököt nevezte ki.

És mivel a nő makacsul ellenállt és a levelet hihetetlen erőszakkal szorította a markában, Luigi az erőszakhoz folyamodott! A harsogó és elkeseredett volt, de rövid ideig tartott. A férj acélkemény ujjával kiforgatta felesége csuklóját, adáz ellentállását legyőzte és birtokába kerítette a papírgomolyt. Livia felemelkedett és akaraterjének utolsó, kétségbeesett megnyilatkozásával felkiáltott:

— Ez a nő hazudik!

Es Luigi, aki biztosra vette, hogy ő a botrány okozója, azt mondta igaz szeretettel:

— Ne igyekezzél öt még jobban lealacsonyítani. Az ő szerelmi bánata engem különben is hidegen hagy. Én nem szeretem és soha sem szerettem öt. És az ő tüzével, akár igaz, akár hamis, okosabbat nem tehetek, mint hogy a szivaromat gyujtom meg vele. Nézz ide!

Nyugodt mosolylyal kivett a szivartárcájából egy havannát, a levélből fűduszt csinált, lehajolt, hogy a kandalló égő hasábjait érintse meg vele, aztán az előkelő dohányos ügyességével a lobogó papirossal meggyújtotta a szivarját.

Livia hűledezve nézte, lábai gyökeret vertek, igyekezett valahogy az érzelmeit elrejtteni, melyek szédületes gyorsasággal következtek egymásra. Most a vér ismét visszatért az arcába, ajkai pirosak lettek; az egész remek lény ismét megélevenedett és a legelragadóbb hálát sugárzta ki. Mikor a levél utolsó maradványai a kandallóba estek és az első füstkarika diadalmasan szállt fel a Luigi szájából, a nő átölelte meztelen karjaival és beborította őt sokat ígérő, lenge pongylójával.

— Oh! Luigi, Luigi, te angyal vagy!

És néhány perc múlva kialudt a szivar.

Roberto Bracco.

— **Választások a városnál.** A városi képviselőtestületi tagok közül 50-nek a mandátuma az idén lejár s új választás alá esnek. A képviselőtestületi választások október hónapban lesznek s az idén ugyiltszik élénkebb választásra van kilátás, mert egyes körökben már most is készülődnek és korteskednek az októberi választásra. Ugyancsak az idén lesz a képviselőtestületi választásokat követően a városi tisztújítás is, a melyet december hónapban fognak megtartani. A tisztújításon választás alá kerül: a polgármester, az ügyész, három tanácsnok, a mérnök és a városgazda.

— **A temesvári bábatanfolyam.** A temesvári másodrendű bábaiskolában folyó évi október 15-én nyílik meg az idej tanfolyam. A tanfolyam vezetője megkereste Torontálmegye alispánját, hogy az ezen tanfolyamra beküldendő hallgatók összeírása és a folyó évi október hó 15-ig való beküldése iránt lehetőleg már most intézkedjék, azért, hogy ezáltal elkerültessek az a sok nehézséget okozó körülmény, hogy a hallgatók jóval a megállapított határidő után egyenként érkeznek.

A vármegye alispánja a tanfolyam vezetőségének az értesítést most azzal adja ki az összes főszolgabírnak, hogy amennyiben jársuk területén még oly 1000 lélekszámmal kevesebb lakossal bíró községek volnának, amelyekben okleveles akár községi, akár magán bábák nincsenek, ezen községeket szigoruan utasítsák, hogy ezen tanfolyamra községükből alkalmas növendékről gondoskodjanak. A tanfolyamra jelentkező bábatanulók nevét, korát, vallását, állapotát, nyelvismeretét, valamint, hogy irni és olvasni tud-e, a fent jelzett határnapig hozzá jelentsék be.

— **A munkásbiztosító pénztár köréből.** A nagybecskereki kerületi munkásbiztosító pénztár tegnap este 8 órakor igazgatósági ülést tartott, amelyen a pénztárnoki, ellenőri és külső-ellenőri állásokat töltötték be. Pénztárnoknak megválasztották Somogyi Józsefet, ellenőrnek Hausladen Tivadart, külső-ellenőrnek pedig Marschall Jánost.

Itt említjük meg, hogy Hausladen Tivadarnak ellenőrré választását az ellenpárt, amelynek jelöltje Hell Károly, az „Unser Blatt“ című lap szerkesztője volt, megtámadta. Ugyanis Hausladenre és Hellre egyenlő számú szavazatot adtak le s a választást az elnök döntötte el szavazatával Hausladen javára. Hell hívei azzal érvelnek a választás ellen, hogy az alapszabályok értelmében az elnöknek nincs döntő szavazati joga, hanem a mennyiben a szavazatok egyformák volnának, akkor a két jelölt között sorshuzással döntenek. Ezzel szemben a pénztár elnöksége azt mondja, hogy ez a formája a választásnak csak az új alapszabályok értelmében történhetnék, az új alapszabályok azonban még nem léptek életbe. A tegnapi választást ennek folytán a régi alapszabályok szerint kellett megejteni, ezek szerint pedig az egyenlőség esetén az elnök dönt s így a választás nem eshetik kifogás alá.

— **A jegyzők leánygyermekének elhelyezése.** Közöltük, hogy a belügyminiszter a magyar kormány hozzájárulásával a Magyar Gazdasszonyok Országos Egyesületének cinkotai leánynevelő intézetében a községi és körjegyzők (aljegyzők, segédjegyzők) leányárvái és leánygyermekai számára az 1908—1909-ik tanévtől kezdődőleg 25 ingyenes és 50 félfizetéses alapítványt létesített. Ezekre az alapítványokra a Gazdasszonyok Egyesülete most teszi közzé a pályázati feltételeket. Az alapítványokért elsősorban a jegyzők árvái, (félárvái), azután leánygyermekai, illetve azok gondozói folyamodhatnak. A kérvényhez csatolandó: a gyermek születési bizonyítványa, utolsó iskolai bizonyítványa, himlőoltási és orvosi bizonyítványa és végül a járási főszolgabíró által a család anyagi viszonyaira vonatkozólag kiállított bizonyítvány, amelyben feltüntetendő, hány tagból áll a folyamodó családja, mennyi a családfő fizetése. Folyamodványokat a belügyminiszterhez kell címezni és legkésőbb augusztus 15-ig kell beküldeni a Magyar Gazdasszonyok Országos Egyesületének leánynevelő intézete igazgatóságához Cinkotára. Az alapítványi helyek betöltési jogát a m. kir. belügyminiszter gyakorolja. Az egyszerű adományozott alapítványt a gyermek tanulmányának befejezéséig, illetve addig élvezi, amíg magát az intézeti szabályoknak megfelelőleg viseli. A növendékek az intézetben teljes ellátásban, nevelésben, tanításban, orvosi gyógykezelésben részesülnek, ruházattal is az intézet látja el a növendékeket. A kérvényeket fel kell bélyegezni.

— **Kitüntetett tanító.** Mint Billédéről jelentik, Stojanovics Vazul tb. főszolgabíró a napokban adta át ott ünnepiesen Spiritza Imre tanítónak a Torontálmegyei Magyar Közművelődési Egyesület jutalmát, amelyet az egye-

sület Spiritzának a magyar nyelv sikeres oktatásáért adományozott kitüntetésképpen. Az ünnepies aktuson megjelent a község képviselőtestülete, az iskolaszék, valamint a község lakossága szép számmal. Stojanovics főbíró hatásos beszédben méltatta a tanító érdemeit és a jutalom jelentőségét, amire a kitüntetett meghatóan mondott köszönetet.

— **A szőregyi csata évfordulója.** Szegedről írják: Szegednek augusztus ötödike mindenképpen ünnep. A városnak fogadalmi ünnepe, az öreg honvédeknek pedig csataünnepe. Ötvenkilencedik évfordulója a szőregyi csata napjának. Ötvenkilenc éve, hogy elűzték a lázadó szerbeket, ötvenkilenc éve már a nagy napoknak. Hervadt szívük a csata évforduló napján újra meg újra földobog. Megfogya, néhányan megjelentek tegnap délelőtt a Gizella-téren levő honvédelemnél és fájó szívvel buslakodtak, hogy a város, a függetlenségi párt megfélekezett erről az emlékezetes napról s nem ünnepli a szőregyi csata évfordulóját.

— **A krassószőrényi jegyzők jubileuma.** A krassószőrényimegyei jegyző-egyesület fennállásának 25 éves jubileumát nem augusztus 20-án, hanem 23-án tartja. Az ünnepségek sorából jelezhetjük, hogy d. e. 10 órakor a megyeháza díszközgyűlés, 1 órakor a „Magyar király“-ban bankett, 5 órakor sétahangverseny és este 9 órakor táncmulatság lesz. A résztvevő jegyzők mindegyike albumot fog kapni az összes tagok arcképeivel.

— **Hatósági mézárszék Szegeden.** Szegeden a mézárósokkal való tárgyalásoknak a husárak leszállítása érdekében nem lett eredményük. A mézárósok nem hajlandók engedményt tenni s így a kérdés megoldásának egy módja maradt hátra: fölláttani a hatósági mézárszékét. A szegedi tanács ezt tartja a leghelyesebbnek és a leginkább célra vezetőnek. A hatóság úgy véli, hogy minden más rendezkedés céltalan és hiába való. A mézárósokkal való tárgyalás kedden délután rövid volt. Miután ismételt felszólítás után kijelentették, hogy nem hajlandók a mostani husárakból engedni, a hatóság megszakította velük a további tárgyalásokat. Azután elhatározták, hogy Szeged városa már a jövő héten fölláttja a hatósági mézárszékét.

TÁVIRATOK.

A király születésnapja.

Budapest, aug. 7. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Ischlből jelentik: A királynak idei 78-ik születésnapját különösen fényesen fogják megünnepelni Ischlben. Az előestén az összes házakat fényesen kivilágítják és az ischli színházban ünnepi diszeloádás lesz, amelyen Schöntan Ferencnek „Renaissance“ című vígjátékát adják elő. Azonkívül még több különböző ünnepély van tervbe véve.

A miniszterelnök Bécsben.

Budapest, aug. 7. (A „Torontál“ ered. távirata.) Bécsből sürgönyzik: Wekerle Sándor miniszterelnök ma délelőtt Ischlből Bécsbe érkezett, ahol a magyar miniszterium palotájába szállt. A miniszterelnök délelőtt fél tíz órakor Ottlyk Iván földmívelésügyi államtitkárt fogadta, a kivel mintegy félóra hosszat tárgyalt. Tíz óra után a miniszterelnök a külügyminiszterium palotájába hajtatott, ahol Aehrenthal báró közös külügyminiszterrel tanácskozott hosszabb ideig. Wekerle délután visszautazik Budapestre.

A nemzetközi sajtókongresszus.

Budapest, aug. 7. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Berlini jelentés szerint az idén ott tartandó sajtókongresszusnak a programját már véglegesen megállapították. A kongresszus szeptember 21-én fog kezdődni és 26-ig tart.

Zeppelin katasztrófája.

Budapest, aug. 7. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Berlini jelentések szerint Németországban állandó megdöbbenéssel foglalkoznak Zeppelin léphajójának a katasztrófájával. A németek nem akarják elismerni, hogy a léghajó egyszerű katasztrófának az áldozata, hanem azt a gyanút hirdetik, hogy a léghajó merénylet következtében pusztult el.

Zeppelin különben most már nem látszik a levertség, amely eltöltötte, hanem fokozott erővel hozzálatott második számú

modelljének az elkészítéséhez. A ballon katasztrófájáról még a következőket írják: A katasztrófa közvetlen oka az volt, hogy bár a vihar előrelátható volt, nem gondoskodtak arról, hogy a ballont kellően megerősítsék s az csak gyöngén volt lehoronyozva. A szél azután a ballont a gyöngé tartókaróktól eltérte. 40 katona ugyan megpróbálta, hogy a ballont visszatartsa, de nem bírtak vele. A ballon mintegy 600 méternyre tovább szállt, miközben a hegyével nekiütközött egy fának. Az összeütközés következtében a ballon első része a földhöz csapódott s erre a motor felrobbant, a ballon pedig lángborult.

Az angol király Marienbadban.

Budapest, aug. 7. (A „Torontál” eredeti távirata.) Legújabb londoni hivatalos jelentés szerint Edward angol király hétfőn reggel utazik Marienbadba.

A törökországi események.

Budapest, aug. 7. (A „Torontál” eredeti távirata.) Legutóbbi konstantinápolyi jelentések egyáltalán nem nyújtanak megnyugtató képet a törökországi helyzetéről. A jelentések szerint az országnak majdnem minden vidékén nagy zavar és fejtelenség uralkodik. Csaknem mindennap más miniszterek vannak s az alantás hatóságok nem tudják magukat mihez tartani. A szultánhoz közel álló körök azt mondják, hogy a szultánnak már sehogy sem tetszik az ifju-törökök intéző-bizottságának a szereplése s állítólag Kis-áziából csapatokat vonat össze Konstantinápolyba, aminek a célját senki sem tudja. A választásokat illetően azt mondják, hogy a szultánnak az az álláspontja, hogy a míg a nyugalom helyre nem áll, a választásokat nem ejteti meg. Ezzel szemben más jelentések viszont azt mondják, hogy a választásokat e hó végén okvetlenül megkezdik. Bizonyosat azonban voltaképpen senki sem tud. Ma még minden egy a levegőben lóg és nincs kizárva, hogy valami rendkívüli fordulat történik.

A finn nőképviselek köszönete.

Budapest, aug. 7. (A „Torontál” ered. távirata.) A magyar feminista egyesület a finn képviselőválasztás idején üdvözölte a megválasztott finn nőképviseleket. A finn nőképviselek most megleghangu levélben megköszönték az üdvözlést.

Merénylet a spanyol belügyminiszter ellen.

Budapest, aug. 7. (A „Torontál” ered. táv.) Madridi jelentések szerint a spanyol belügyminiszterium egyik hivatalnok megleszte a belügyminisztert, mikor az lakását elhagyta s egy súlyos gipszdarabbal fejbe akarta vágni. A merénylő azonban célt tévesztett s a minisztert csak a lábán sebesítette meg. A merénylőt letartóztatták.

A rétsági rablógyilkosság.

Budapest, aug. 7. (A „Torontál” ered. távirata.) A rétsági rablógyilkosság nyoma legújában Ujpesten bukkant fel. Ugyanis tegnap megjelent Fekete János koresmájában három munkás kinézésű ember, akik új bankókat váltottak ott fel. Egy ott időző gyógyszerésznek feltűnt a dolog és kerékpáron követte az embereket. Ezek a rétek felé haladtak s mikor észrevették, hogy valaki követi őket, futásnak eredtek s elűntek a közelben levő kukoricásban. A gyógy-

szerez rögtön jelentést tett a gyanus esetről a rendőrségnek, amely most nyomozza ezeket az embereket.

Gyilkosság egy mulatóhelyen.

Budapest, aug. 7. (A „Torontál” ered. távirata.) Egy Vörösmarthy-utcai éjjeli mulatóhelyen Pap János nevű 19 éves táviratkihordó szerelmi féltékenységből rálőtt Dulai Mariska nevű leányra, akit halálosan megsebesített. A gyilkos legényt letartóztatták.

Bali Mihály jubilál.

Budapest, aug. 7. (A „Torontál” eredeti táv.) Mint Fadról jelentik, Bali Mihály, a hóhér tegnap jubilálta harmincadik évfordulóját annak, hogy az első akasztást végezte. (A jelentés arról nem szól, hogy az akasztófa-jelöltek mivel kedveskedtek „a jubilánsnak.”)

Határidő-üzlet.

Budapest, aug. 7. (A nagybecskereki Lloyd-társulat távirata.) A mai tőzsdén déli zárlatkor a következő árakat jegyezték: Buza (április 1909.) . . . 23 06 — —
Buza (októberre 1908.) . . . 22 24 — —
Rozs (októberre 1908.) . . . 18 24 — —
Zab (októberre 1908.) . . . 16 34 — —
Tengeri (augusztusra) . . . 14 60 — —

Közgazdaság.

□ A kormány a takarmányhiány eilen. A földművelésügyi miniszter már azóta, hogy a folyó év május és június hava rendkívül csapadékszegény volt, a szokott mértéken felül is behatóbb figyelemmel kísérte a mezőgazdasági helyzet fejlődését. Az utóbbi időben pedig a miniszter intézkedése folytán sok ezer statisztikai jelentés érkezett a miniszterhez, melyek egyrészt tiszta képet szolgáltatnak arról, hogy az ország egyes részeiben hátróztottan inséges takarmányviszonyok vannak, melyek kormányintézkedéseket is igényelnek — másrészt már ezek a jelentések is abba a helyzetbe juttatták a minisztert, hogy a folyó évi augusztus hó elején tartott minisztertanácsot megelőzőleg már saját hatáskörében is számos intézkedést léptessen életbe a helyzet enyhítése végett. A földművelésügyi miniszter előterjesztése folytán a minisztertanács is behatóan foglalkozott a helyzet megvitásával és elhatározásában különös súlyt helyezett arra, hogy az ország egy részében nem sikerült takarmánytermés dacára a kisczudák állatállománya megvédelmeztesse. E végre a minisztertanács a földművelésügyi miniszternek az általa kért tágkörű felhatalmazást megadta s ebben a keretben a súlypont a vidéki gazdasági egyesületekre helyeztetik, melyek a magyar kir. állattenyésztési felügyelővel és a törvényhatóságokkal együttműködve fognak eljárni. A minisztertanács határozatából kifolyólag egyúttal a pénzügyminiszter és a kereskedelemügyi miniszter is szívesen felkarolták a szűk takarmányviszonyok folytán előállott nehéz helyzet orvoslását, amennyiben a pénzügyminiszter mielőbb intézkedni fog, hogy a mezőgazdasági szeszfordékból származó mosléknak általában kívánatos szabadabb forgalmát lehetővé tegye, a kereskedelemügyi miniszter pedig szűk és mindennemű erőtakarmányok vasúti szállítása tekintetében a legmesszebbmenő engedményeket teszi. A földművelésügyi miniszter egyúttal, ki az intézkedések egész sorát foganatosítja abból a célból, hogy a bürokratikus eljárás lehetőleg mellőztesse, Ottlik Iván államtitkár elnökele alatt ezeknek az ügyeknek intézésére bizottságot alakított. A földművelésügyi miniszter azonkívül a leginkább sújtott törvényhatóságok területén levő gazdasági egyesületek elnökeivel személyesen is közvetlen érintkezésbe lépett.

□ A Délvidék szüretje. A Délvidék idei szüretje kitünő lesz. Ahogy ugyanis Verseczről írják, ott és a vidéken a szőlőtöke gyönyörűen áll. Buja, zöld színű, mint tavaszkor, a levelek

közül ki-ki csillan a kéklő, pirosló fűrt, melylyel némely töke annyira meg van rakva, hogy alig bírja. Ritka az a töke, amelyen csak egy-két fűrt volna. A verseczi szőlőtermelők már veszik is a hordókat, de a vidékről is van kereslet, úgy hogy a kádárok tulajdonképpen most szüretelnek. Az előjelek szerint az idei termés lesz a fillokszera előtti kornak a visszatérte. Az idei fajok már érettek s ezekből itélve nemcsak mennyiségben lesz jó szüret, hanem a minőség is kitünő lesz. Ezek a kilátások készítették a temeskutasiakat arra, hogy az idén nagyobb szerű borkiállításat fognak rendezni.

Piaci árak.

Hivatalosan feljegyeztettek a Nagybecskereken 1908. évi augusztus hó 7-én megtartott heti vásár alkalmával:

buza	50 klgr.	10-80 korona
kétszeres	"	7-50 "
rozs	"	8- "
árpa	"	7- "
zab	"	7-30 "
kukorica	"	7-40 "
repce	"	15-50 "
széna I.	"	8- "
" II.	"	7- "
szalma I.	"	4- "
" II.	"	3- "
burgonya 1 klgr.	"	1-10 "
disznóhus I.	"	1-80 "
" II.	"	1-70 "
juhhus	"	1-04 "
sizr	"	1-68 "
marhahus I. 1 klgr.	"	1-46 "
" II.	"	1-36 "
borjúhus I.	"	1-80 "
" II.	"	1-90 "

Felölös szerkesztő: SOMFAI JÁNOS.

Vonatok érkezése és indulása

Nagybecskerekre, illetve Nagybecskerekéről.

Érvényes 1908. május hó 1-től.

Érkezik:

a) A nagybecskereki pályaudvarra:

Temesvár, Versecz, Zombolyáról: délelőtt 9 óra 28 p.

Pancsovárol: délután 5 óra 40 p.

Budapest—Szegedről: reggel 7 óra 18 p.; délután 5 óra 50 perc.

Szegedről: (mótorkocsi) d. e. 9 óra 47 perc.

Budapest—Nagykikindáról: este 9 óra 50 perc.

b) A nagybecskerek-bégapart pályaudvarra:

Zombolyáról, Verseczről, Alibunárról és Temesvárról: este 8 óra 05 perc.

Módosról: minden kedden, pénteken és vasárnapon reggel 6 óra 30 perc.

Pancsovárol: reggel 8 óra 27 perc.

Zombolyáról: (keskenyvágányu vonal) reggel 8 óra 23 p. este 7 óra 05 perc.

Csösztelekről: (keskenyvágányu vonal) délután 4 ó. 29 p

Indul:

a) A nagybecskereki pályaudvarról:

Pancsovárol: délelőtt 8 óra 10 p.; este 7 óra 5 p.

Szeged—Budapestre: d. e. 9 óra 50 p.; este 8 óra 46 p.

Szegedre: (mótorkocsi) délután 1 óra 15 perc.

Nagykikinda—Budapestre: reggel 6 óra 7 p.

b) A nagybecskerek-bégaparti pályaudvarról:

Zombolya, Temesvár, Versecz: délután 4 óra 35 p.

Temesvár, Versecz, Antalfalva—Pancsova és Alibunárra reggel 3 óra 33 perc.

Zombolyára. (keskenyvágányu vonal) reggel 2 óra 31 p. délután 5 óra 25 perc.

Módosra: minden kedden, pénteken és vasárnapon d. e. 11 óra 38 perc.

Csösztelekre: (keskenyvágányu vonal) délelőtt 11 óra 55 p.

Módosról—Temesvárra: minden kedden, pénteken és vasárnapon 2 óra 10 p. délután.

Temesvárról—Módosig: minden kedden, pénteken és vasárnapon indul Temesvárról 11 óra délelőtt.

Módosról—Zombolyára: minden kedden, pénteken és vasárnapon délután 2 órakor.

Zombolyáról—Módosra: minden kedden, pénteken és vasárnapon délután 5 óra 30 perc.

UJ RUHAÜZLET!

Van szerencsém a t. c. vevőközönséget értesíteni, hogy a 21 év óta fennálló s jóhírnevű Kovács Gedeon-féle kész férfi, női és gyermekruha, uri és női angol szabóműteremmel berendezett áruházat előnyösen megvettem és azt az őszi és téli idény bel- és külföldi ujdonságaival felszerelve

KOVÁCS GEDEON UTÓDA FRANK LAJOS

név alatt szolid alapon tovább vezetem. — Több évi szakszerű tapasztalataim a fővárosban, és hazánk nagyobb városaiban, valamint megfelelő töke, előkelő összeköttetésem azon kellemes helyzetbe juttatott, hogy a legmesszebbmenő igényeket is kielégíthetem. — Nagybecsü látogatásának örömmel nézek elébe és már előre is biztosíthatom a legjobb és legszolidabb kiszolgálásról. Szives pártfogását kérve, magamat ajánlva, maradok

kitünő tisztelettel

FRANK LAJOS.

5867/1908. tkvi sz. 714-11

Arverési hirdetmény és feltételek.

A nagybecskereki kir. törvszék, mint tkvi hatóság közhírré teszi, hogy Friskán Jefta nagytoráki lakos végrehajtatonak Muntyán Juon kistoráki lakos végrehajtást szendvéd elleni 99 kor. 71 fill. tökekövetelés s jár. iránti ügyében, továbbá a csatlakozott végrehajtatonak tekintendő Braun és Prandel nagybecskereki bejegyzett cég 24 kor. 30 fill. és 7 kor., 48 kor. 54 fill. s jár., Daun Gyula nagybecskereki bej. cég 312 kor. 89 fillér s jár., Deutsch Jakob és társai nagybecskereki cég 959 kor. 32 fill. s jár., Muntyán Todor 94 korona 19 fill. s járulékaik erejéig az árverést elrendelte.

Ennek folytán a nagybecskereki kir. törvszék területén levő, Kistorák község 1782. sz. tjkvben A I. 1. sorsz. 752-753 hrsz. a. foglalt 800 □-öl területű beltelek és a rajta levő 310. számú ház az 1881: LX. t.-c. 156. §-ának d) pontja értelmében egészben, tehát a végrehajtáson kívül álló Muntyán Lázár jutaléka is 977 kor. kikiáltási árban és a kistoráki 1783. sz. tjkvben A. I. 1. sorsz. 754-755/a. hrsz. a. foglalt 400 □-öl ter. beltelek és a rajta levő 311. ö. i. sz. ház az 1881: LX. t.-c. 156. §-ának d) pontja értelmében, tehát egészben a végrehajtáson kívül álló Kitaraszku Tivadarné szül. Janku Mária, Gyurgy Gyorgye és Muntyán Lázár jutaléka is 92 korona kikiáltási árban 1908. évi augusztus 24-ik (huszonnegy) napjának d. e. 10 órájkor Kistorák községében tartandó nyilvános árverésen a következő feltételek alatt fog eladás alá kerülni:

1. Ha a megállapított kikiáltási áron felül ígéretet senki sem tenne, az árverésre kitűzött birtok szükség esetén a kikiáltási áron alul is el lesz adandó.

2. Árverezni kívánók tartoznak az ingatlan kikiáltási árának 10%-át, vagyis 97 korona 70 fill.-t és 9 korona 20 fillért készpénzben vagy az 1881. évi november hó 1-én 3333. szám alatt kelt m. kir. ig. miniszteri rendelet 8. §-ában jelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, vagy az 1881: LX. t.-c. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál történt előleges elhelyezéséről kiállított elismervényt átszolgáltatni.

Nagybecskerek, 1908. évi június 3.

Szabó, kir. törvszéki bír.

Ujonnal épített eleg. Parklakás

4 szoba, előszoba és mellékhelyiségekkel. Villamvilágítás! Külön bejárat!

november 1-jétől kiadó.

Amerika városrészt, Dr. MIHÁLOVICH Ödön villájával szemben. 716-x1

Nyomdász-tanuló

jó családból

azonnal felvétetik.

Hirdetések

felvétetnek a „TORONTÁL“ kiadóhivatalában.

4540/908. tkvi sz.

715-11

Arverési hirdetmény és kivonat.

A perlaszi kir. járásbíróóság mint tkvi hatóság az előterjesztett kérelem folytán Deutsch Jakob és Társai nagybecskereki cég javára 55 kor. tőke, ennek 1907. évi október hó 20-tól járó 6% kamatai, 23 kor. 60 fill. már megállapított, 19 kor. 40 fill. jelenlegi s a még felmerülő költségek kielégítése végett az 1881. évi LX. t.-cikk 114. §-a alapján és 146. §-a értelmében Zsebelyán Zsiva tomasováci lakos ellen az ezen kir. járásbíróóság területén, Tomasovác község határában fekvő és a tomasováci 2883. sz. tkvben foglalt:

1. 174. sz. ház és 400 □-öl házhelyre 2744 kor. becsárban az árverést elrendeli s azt, valamint a megállapított feltételeket ezennel közhírré teszi.

A nyilvános árverés Tomasovác községében 1908. évi szeptember 15-ik napjának délelőtti 9 órájkor fog megtartatni a következő, ugy a tkvi hivatalban, mint Tomasovác községében kifüggesztett s megtekinthető feltételek mellett.

1. Kikiáltási ár a becsár. 2. Ezen árverésen a fenti ingatlanok a kikiáltási áron alól is el fognak adatni. 3. Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át készpénzben vagy óvadékképes értékpapírokban a kiküldött kezéhez letenni.

Perlaszon, a kir. járásbíróóság mint telekkönyvi hatóságnál, 1908. évi június hó 5-én.

Cziróni, kir. bíró.

Szeged—nagykikinda—nagybecskereki egyesült h. é. vasut. — Érvényes: 1908. május hó 1-től.

Table with multiple columns for train routes (Oda, Szeged-Karlova-Nagybecskerek, Nagykikinda-Karlova, Vissza) and train numbers (Sz.-v., Sz.-v. I-III, V.-v., Motorokosi menetek, etc.).